

ཐོད་ཀྱི་གཞི་བཟོ་བའི་མཁའ་འདོན་ལྷོ་གསུང་ལྷོ་གསུང་དཔེ་ཆོག་ལ།

ARURA

ཨོ། འགྲོང་མེ་བུ་བུམ། ཨོ། མཚན་ངག་བང་མཛོད།

ལྷ་བཙུན་འིན་ཆེན་རྒྱ་མཆོ།

མེ་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

བོད་ཀྱི་གསེང་འཛིན་པའི་གནའ་དཔེ་ཕྱོགས་བསྡེགས་དཔེ་ཚོགས།

ARURA

༄༅། འཁྲོར་ཅི་བེན་བུམ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།
༄༅། མན་ངག་བར་མཛོད་ཅིས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

ཕྱ་པུན་ཡིན་ཅིན་ཀླ་མཚོ།

མཚོ་ཚན་ཞིང་ཚན་པོད་ཀྱི་གསེང་འཛིན་པའི་གནའ་དཔེ་ཕྱོགས་བསྡེགས་དཔེ་ཚོགས་(བོད་ཀྱི་གསེང་འཛིན་པའི་གནའ་དཔེ་ཕྱོགས་བསྡེགས་དཔེ་ཚོགས་)ཙམ་གྱི་ཚོགས་པ་

016

། མི་རིགས་དཔེ་ཁྱུར་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

藏药实践明论/《藏医药经典文献集成》编委会编.
北京:民族出版社,2005.4
(藏医药经典文献集成)

ISBN 7-105-06906-6

I. 藏… II. 藏… III. 藏医—药物—藏语
IV. R291.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2005)第 025761 号

ZANGYAO SHIJIAN MINGLUN

藏 药 实 践 明 论

编 者	青海省藏医药研究所
出版发行	藏医药经典文献集成编委会
地 址	民族出版社
邮 编	北京市和平里北街 14 号
网 址	100013
印 刷	www.e56.com.cn
装 订	北京艺辉印刷有限公司
经 销	天华印刷装订有限公司
开 本	全国各地新华书店
印 张	850mm×1168mm 1/32
版 次	12
印 次	0001—2000 册
定 价	2005 年 5 月第 1 版
	2005 年 5 月北京第 1 次印刷
	19.90 元

该书如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换
(藏文发行科电话:010-64227665 58130509)

ཕྱི་མ་གྲིག་འགན་འཁུར་པ། ལྷལ་མ་ཚེས་མཚོ།
责 任 编 辑： 卓 玛 青 措

༩ །འཁྱོང་ཅེ་ཐེའུ་ལྷ་དང་མན་ངག་བར་མཛེད།

ལྷ་པུན་རིན་ཆེན་གྱི་མཆོ།

མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་པོད་ཀྱི་གསལ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

མི་དགལ་དཔེ་སྒྲན་ཁང་གི་བོད་ཡིག་ཚུལ་སྒྲིག་ཁང་།

ལེ་ཅིན་རྟ་ཕིང་ལི་བྱང་ལམ་ཨང་14པ།

100013

010 - 64275311

ཅེ་ཅིན་དབྱི་རྩེ་པར་འདེབས་ཆད་ཡོད་ཀྱང་སི།

ཕྱལ་ཡོངས་ས་གནས་སྤོངས་ཞིན་ཏུ་དཔེ་ཆོད་ཁང་།

850mm×1168mm 1/32

12. 12.

2005ལོའི་སྤྱི་ཟླ་5པར་པར་གཞི་དང་ཕོ་བསྐྱེད་ས།

2005ལོའི་ཟླ་5པར་པེ་ཅིན་དུ་པར་ཐངས་དང་པོ་བརྒྱབ།

0001 - 2000

¥19.90

《藏医药经典文献集成丛书》编辑整理委员会名单

主编：[措如·次郎] 旦科 尼玛 土布旦

副主编：[措如·次郎]

编委：[措如·次郎] 旦科 尼玛 土布旦

编委：[措如·次郎] 旦科 尼玛 土布旦

编委：[措如·次郎] 旦科 尼玛 土布旦

编委：[措如·次郎] 旦科 尼玛 土布旦

编委：[措如·次郎] 旦科 尼玛 土布旦

编委：[措如·次郎] 旦科 尼玛 土布旦

编委：[措如·次郎] 旦科 尼玛 土布旦

编委：[措如·次郎] 旦科 尼玛 土布旦

《藏医药经典文献集成丛书》编辑整理委员会名单

顾问：[措如·次郎] 旦科 尼玛 土布旦

主任委员：艾措千

副主任委员：多杰 旦正加 星全章 才让加

委员：艾措千 多杰 旦正加 星全章 才让加 完德才让

恰多·李先加 昂青才旦 李先加 达多 端智

尕玛措尼 端智才让 三智加 尕藏多杰 华旦尖措

昂智索南 格桑扎西 多杰拉旦 卡着杰 扎巴

本书整理者：夏吾杨本 华旦尖措 周毛吉

ཐུན་འགྲུའི་གདམས།

ཐོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ལོ་ངོ་བཞི་སྟོང་ལ་ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟན་ལ། དེ་ནི་གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཟང་གཞིར་བྱས་སོགས་ རྒྱ་གར་རྒྱ་ནག་ཏེ་ཐིག་ལ་སོགས་པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཉིང་བཅུད་བསྐྱེལ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆང་ཞིང་ལག་ལེན་གྱི་ཚུང་བྱང་སྤྱན་སྤྲུལ་ཚོགས་པ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་མངོན་པར་བཟླ་བའི་གསོ་དབྱེད་ཀྱི་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ན། རྩ་མོ་ཞིག་ནས་འཇམ་སྒྲིང་བྱུང་བའོ་ཁོངས་ཀྱི་གསོ་རིག་སྒྲུབ་ནས་སྤྱི་སྒྲིབ་གདེང་འཛིན་ཆེན་པོ་གནང་ཐུས་སུ་མཆིས།

ཐོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་གཞུང་དང་ལག་ལེན་གྱི་བསྐྱན་བཙས་བཟང་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ནང་དོན་གྱི་ཐད་གསོ་རིག་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཟང་གཞིའི་གཞུང་ལུགས། བྱེད་སྤྱོད་ལག་ལེན། སྒྲན་རྩལ་སྤྱོད་བཟོ། ལུས་ཁམས་བདེ་སྤང་ལ་སོགས་རིག་ཆན་ཡོངས་སུ་འདུས་ཡོད་པའི་ནོར་བུའི་བང་མངོན་ཅིག་ལགས། དེ་ལ་ཏང་དང་སྤྱི་གཞུང་གི་བྱུགས་འཁྱར་དང་བཙུ་མཁོང་ཆེན་པོའི་ལོག་ཉེ་ལོར་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྤྱོད་གང་ལེགས་སྤང་ཡོད་ལ། གནའ་གཞུང་གང་མང་ཞིག་གྱང་དཔེ་སྟན་འགྲེམས་སྤྱོད་བྱས་ཐིག་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ད་དུང་གནའ་དཔེ་མང་པོ་ཞིག་མར་བཞིན་འདུས་སྒོས་རྩལ་གྱི་སྤྱོད་པར་ལངས། ཡང་ན་མིའི་ཚོལ་བས་དབང་གིས་གཏོར་བསྐྱག་ཆབས་ཆེན་སྤྱོད་པས་ཀྱི་ཡོད་པས། གང་ལྟར་སྒོས་སྤང་སྒྱུབ་མ་བྱས་ཆེ་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་གནའ་དཔེ་གང་མང་ཞིག་ཙམ་བསྐྱག་རྒྱན་ཆད་དུ་འགྲོ་ཉེན་ཆེ།

དེ་ལ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ཉིད་ཚུགས་ཡོངས་ནས་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་

སྤེལ་གཏོང་རྒྱའི་དམིགས་ཡུལ་བཅངས་ནས་ར་ཚོས་༡༠༠༡ལོར་མཚོ་སྔན་ཞིང་
 ཆེན་པོ་དེ་གི་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་གཙོ་བོ་དེ་བྱས་པའི་“《བོད་ཀྱི་གསོ་
 བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་བརྒྱགས་དཔེ་ཚོགས་》ཙམ་མྱིག་ཚོགས་པ་” མྱིག་
 འཇུགས་བྱས་པ་དང་། གནའ་དཔེ་འཚོལ་རྒྱད་དང་དག་མྱིག་དང་ཙམ་མྱིག་
 བཅས་ཀྱི་ལས་སྒྲུབ་ཞིང་དཔེ་སྐྱུན་དང་འགྲེམས་སྤེལ་གི་བྱ་བ་ཡང་འགོ་བཙམས་
 ཟིན་ཡོད། དཔེ་ཚོགས་འདི་ནི་སྔ་ན་མ་མཆིས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ལས་གྲྭ་ཆེན་
 སོ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཡོད་དོ་ཙག་
 འདུས་པའི་དཔེ་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་འཕུར་བར་བྱེད་རྒྱ་ནི་ར་ཚོའི་བསམ་འདུན་ཡིན་
 ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་ར་ཚོར་ཡོད།

དེ་ལྟར་དཔེ་ཚོགས་འདི་ཐོག་མར་དཔེ་སྐྱུན་བྱེད་པའི་སྔོན་དང་བསྐྱུན་ནས་
 འདིར་ཁོ་བོས་བྱ་བ་ཞག་ཆེན་སོ་འདི་ཚུགས་གང་ཐད་ནས་བྱ་བ་ལམ་སྟོང་ཡོང་
 བའི་བཀའ་ཤིས་སྟོན་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ལྷག་
 བསམ་དཀར་བའི་ཡུལ་དང་ཚུགས་སོ་སོའི་སྤྱི་བྱ་བ་ནས་ཀྱང་ལས་གྲྭ་འདིར་
 ཚུགས་གང་ཐད་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་རོགས་འདེགས་བྱེད་པའི་བསམ་འདུན་ཞུ་
 རྒྱུ་ཡིན།

ཞེས་འོ་ཚོགས་ཆེན་ནས།

༡༠༠༧ལོའི་ཟླ་༡པར།

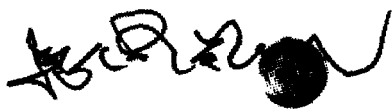
མཆམས་སྒྲུང་པའི་གཏམ།

ཁ་བ་རི་པོའི་བཅུ་ཡག་རིག་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པོད་མི་རིགས་ཀྱིས་འཇིག་
 ཉིན་སྤྱིའི་ཕན་བདེ་གཞི་མར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་རིག་པ་མཐའ་དག་སྤྱི་ལ་བཏགས་
 པའི་མིང་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཐབས་མཆོག་དམ་པར་
 གྱུར་པའི་གངས་ཅན་གསེབ་བ་རིག་པ་ནི་པོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཆུན་
 དར་སྤེལ་མཛད་ཅིང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་སྤྱབ་པའི་རིག་པ་
 ཞིག་ཡིན་ལྟར་ལ། རིས་སྤྱི་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་པའི་ལས་
 རྟོན་ཞོ་ན་སྤྱབ་པའི་རིག་པ་ཞིག་ཏུ་འཁྲུམས་ཤིང་སྤྱི་ཆོགས་དང་དུས་རབས་རི་
 འབྲུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འང་མཁོ་གལ་དང་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་དོན་
 དངོས་ཀྱིས་ལྟར་ནས་ཀྱབ་པའི་གནས་ལྟགས་ཤིག་ཡིན་པས་མི་སྤྱད་པ་སྤྱི་ཞིག་
 གིས་ཀྱང་བསྟོན་འདིང་དང་ཁྱོག་བཤད་བྱ་བར་མི་རུས་སོ། །རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་
 ཡིག་ཆར་དང་དེ་ཡིད་བརྟན་བཅས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ལྟར་ན། གཡུང་རྒྱུད་པོན་
 ལྟགས་ཀྱི་དྲང་སྤྱོད་དཔུང་བྱ་བྱི་ཤེས་ནས་སྒྲན་པ་དྲང་གི་ཐོར་ཅོག་ཅན་བར་
 དང་། རྗེ་བཙུན་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ནས་གཉེར་སྟོན་གྲ་བ་
 མངོན་ཤེས་ཀྱི་བར། བེ་ར་ཅ་ན་ནས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐབས།
 བྱང་ཕྱུར་ནམ་གཉིས་ནས་ཀོང་སྤུལ་ཡབ་སྐུས། མི་དབང་ལྷེ་སྤྱད་རིན་པོ་ཆེ་
 ནས་སྒྲན་ཅིས་མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ཙོར་བྱ་ལ་ཐུག་པའི་དྲང་སྤྱོད་མཁས་
 ཀྱབ་རིམ་ཕྱོད་བཟང་གིས་མི་ལངས་པ་ནམས་ཀྱིས་སྤྱད་པའི་དཔལ་ལྷན་
 ཆུད་བཞིའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གཙོ་བྱས་
 པའི་གསེང་རིག་གི་བརྟན་བཅས་རི་པོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་རང་གིས་མཛུལ་ན་

འོན་ཀྱང་མིག་སྒར་ཁྱིམ་དང་གི་རྒྱ་ཁྱིམ་དུ་མའི་དབང་གིས་རང་འཕྲི་གསོ་
 རིག་ཐད་གྱི་གཞུང་མན་རག་གི་གདམས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཉམས་ཉམས་སྤྱུར་དང་
 འཕྱར་ཐུས་ཡིན་པའང་ཀྱང་གྱིས་མཁུན་གསལ་ལགས་པས། ད་ལྟའི་དུས་
 འདིར་བདག་ཅག་ཆོ་རིག་འཛིན་པ་རྣམས་གྱིས་ཆོང་ཆོང་ཁོ་ན་དང་ཡུལ་ཡུང་གི་
 ཐུག་པའི་ཁེ་སན་ནམ་ཚུགས་རིས་ཅན་གྱི་རྩ་བ་སོགས་རིང་དུ་དོར་ནས་མི་
 རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རྩ་བུ་འདི་ལ་སྤྱིར་ཁོང་ནས་གཙུག་དང་
 གཙུག་ཚུལ། དེ་བཞིན་རིས་སྤྱེད་པའི་འཛམ་གླིང་གི་མའི་རིགས་ཡོངས་ལ་
 སྤར་དུ་འཕྲི་བའི་ཀྱང་སྤྱོད་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས། རི་རྒྱལ་རྩལ་པོའི་གཏོས་དང་
 མཉམ་པའི་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་གི་གཞུང་མན་རག་རྣམས་ལ་འོ་ལ་ཆོད་དང་
 རང་བཟོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྒར་ལས་སྤྱུག་པའི་རང་སྤྱོད་འདོན་སྤྱར་སྤྱོད་དང་
 འཛོལ་སྤྱད་ལེགས་སྤྱིག་ལྟེན་རྒྱ་བཅས་ནི་མིན་ཏུ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་བགྱི་བ་ཞིག་
 རེད།

2

ལུས་པ་ཐོན་ཐུབ་ཅིང་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྒྲིག་འཛའི་དཔལ་ཏུ་འགྱུར་བར་གདོན་
མི་བྱ་བས་ན། འོ་སྒྲིལ་ཐུན་མོང་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཁྱེད་ལོས་པའི་ལས་དོན་གལ་
ཆེན་ཞིག་རེད་ཅེས་སྙེ་ཅང་དགའ་ཚོར་དང་བཅས་མཆམས་སྦྱར་བའི་ཆོག་ཏུ།

ཁྱེད་ཀྱི་ཆེ་མ་གྱིས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོའི་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ལ།

དག་ཐོག་པའི་གསལ་བཤད།

པོད་ཟེལ་མོ་སྒྲུང་བ་ཞེས་སྟེ་གསལ་བ་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་སྟེང་དུ་གནས་
 པའི་མི་རིགས་ཉིད་ལ་གནམ་གྲིས་ས་བཀའ་བ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ཕྱོག་དྲན་དབང་དམ་
 པ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལས། དམ་པའི་ཆོས་གྲིས་གཙོས་པའི་བཅུ་ལྷག་རིག་
 པའི་གནས་གྲིས་ཡོངས་སྟེ་ཐུག་པའི་ཤེས་རིག་བར་མངོན་ནི་མྱིན་པའི་མཐར་
 ཡང་འབྲུབ་པ་མེད་པ་ཞིག་མཆིས་པ་ལ་སྟུས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། ། དེ་ལས་
 གནས་བཅུའི་ཡ་གྲུལ་གཞན་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཐབས་མཆོག་དམ་པར་གྱུར་པའི་
 པོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི། རྗེ་གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོས། མི་ན་བར་གནས་པར་
 འདོད་པ་དང་ན་བ་གསོ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་
 ངག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རིས་སྟུ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་
 རིགས་ལ་མན་པ་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རིག་པ་ཞིག་སྟེ། དེར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་
 ཡུན་ཏུ་ཅང་རིང་ཞིང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆང་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྟོན་
 དཔུང་གྱི་རིགས་ལམ་ཁྱད་དུ་འཕགས་ཤིང་མན་ངག་ཉམས་སྦྱོར་ཐུན་སྟུམ་
 ཆོགས་ཤིང་བྱུང་པ་བཞིག་མཆིས་ལྟེན། དེར་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཐུན་ཀྱང་ཏུ་
 ཆན་རིག་པ་མཁས་ཅན་དག་གིས་སྟོགས་ཡོངས་ནས་སྟོབ་སྟོབ་དང་ཞིབ་འཇུག་
 གི་ཞོམ་ལྟེན་མཁོ་གསལ་ལེན་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཀྱང་
 ཏང་གི་མི་རིགས་མྱིན་ཏུས་དོན་འཁྱོལ་དང་འབྲུག་གསར་སྟེལ་བྱེད་པའི་
 འགྲོས་དང་བསྐྱབ་ནས་པོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལས་དོན་ཉིད་སྟོན་ཀྱང་ནས་
 ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་མ་ཉམས་གོང་སྟེལ་གནང་སྟེ་ཉམས་དགའི་ཡུལ་ཁམས་
 ཤིག་ཏུ་བསྐྱལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཐུན་ནང་གི་འགལ་ཆེན་དུ་མའི་དབང་གིས་རང་
 རེའི་གསོ་རིག་ཐད་ཀྱི་གཞུང་མན་ངག་གི་གདམས་པ་གང་མང་ཉམས་ཉེས་སྟེ་

ལྷ་དང་འཕྲུལ་ལྷ་ཡིན་པ་འང་ར་ཆོས་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་དུ་འབྲུམས་ཤིང་།
 བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་འདི་ཉིད་གནའ་བོའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་པའི་རོས་ནས་ཁྱ་ཀྱ།
 རི་རྒྱལ་རྒྱན་པའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་གཞུང་མན་རག་གི་གསུང་རབ་དེ་
 རྣམས་ཤར་ལས་ལྷག་པའི་མྱོན་ནས་ཕྱོག་འདོན་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་འཆོལ་ཕྱད་ལེགས་
 གྲིག་བཅས་ཕྱེད་རྒྱ་ནི་ཐོག་མར་བརྒྱབ་དགོས་པའི་མང་གཞིའི་ལས་ཀ་གལ་ཆེན་
 ཞིག་ལྷེ་འོ་སྒྲིལ་ཆེ་རིག་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བབས་པའི་
 ཏུས་རབས་ཀྱི་འགན་འཁྱིའིག་ལགས། དེའི་ལྷ་ར་ཆོས་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ལས་འགན་
 དང་ཏུས་རབས་ཀྱི་ཐུང་བྱ་ལྷ་མདོ་དབྱས་མཐོ་སྒང་ཞེས་པའི་བྱ་ན་མིན་ཁོར་
 ཕྱག་ཁྱོད་དུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བའི་གནའ་བོའི་གསེང་དབྱུང་རིག་པ་འདིའི་སྲོག་
 དབྱུགས་རྒྱན་བསྐྱེད་པའི་ཅིང་། བོད་ཀྱི་གསེང་དབྱུང་རིག་པར་སྦྱར་བཙོན་
 དང་ཞིབ་འཇུག་ཕྱེད་པར་སྒྲོ་བ་བཟས་པའི་རྣམ་དབྱུང་ཅན་མང་པོར་རྒྱ་ཆ་མཐོ་
 རྒྱུད་ཀྱི་མྱོ་འཕར་ཡངས་པོར་ལྷུས་པ། རང་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱུ་འཛིན་པ་ལ་
 ཤར་བས་སྒྲན་ཐོགས་བྱུང་པ། ཉམ་ཐག་ནད་པའི་ལུས་སྲོག་ལ་གཟིར་བའི་ནད་
 རིགས་ཙ་མེད་དུ་འཛོམས་པར་བྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱབ་ཉེན་དང་མན་
 རག་ཟབ་མའི་གདམས་པ་ཆིག་བྱུང་ཀྱི་སྒྲོར་མང་དུ་བཅའ་ནས་ནད་ཀྱི་སྲུག་
 བསྐལ་ལས་སྒྲོ་བ་པར་རྩོམ་ཐོགས་པ་བཅས་མདོར་ན་གངས་ཅན་གསེབ་རིག་པ་
 འདི་ཉིད་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་མྱོན་ནས་རྒྱུད་འཛིན་ལེགས་པོ་ཞིག་ཕྱེད་པའི་
 ཆེད་དུ། དེད་ཅག་མཆོ་སྒྲན་ཞིང་ཆེན་བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་
 འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་མཁས་མི་རྩ་ཙ་འཇུགས་དང་གསེབ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་དག་
 གྲིག་གི་མི་རྩ་ཆེད་བསྐྱོས་བྱས་ཏེ། ལོ་རྒྱས་ཡིག་ཆ་དང་། གཞུང་ལུགས་བསྟན་
 བཅས། མན་རག་ལག་ལེན། སྒྲན་སྒྲུར་སྒྲུང་བྱང་། སྒྲོ་སྒྲན་འབྲུངས་དཔེ།
 གནམ་རིག་སྒྲར་ཅིས་སྲོགས་ཀྱི་དཔེ་རྒྱན་དགོན་པའི་རིགས་གཙོ་བོར་བསྐྱར་
 ཐོག་《བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་སྲོགས་བསྐྱེད་པའི་ཆོགས》ཞེས་པ་
 འདི་ཙམ་གྲིག་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དཔེ་རྒྱན་ཐད་དཔེ་དཔེ་པེ་པེ་བཞེན་མཛད་

པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མ་ཕྱི་དང་ནང་དོན་ལ་མ་བརྟེན་པར་ལག་ལེན་དུ་འབྱུང་གང་
བྱུང་བྱས་ཏེ་དཔེ་རྒྱུ་ལག་དུ་སོན་ཞོ་ཅག་དག་གིས་དང་དཔེ་རྒྱུ་འབྲེལ་ས་སྒྲིལ་
བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ལ་«འཁྲོང་ཅེ་བེའུ་བྱམ་དང་མན་རག་བང་མཛོད»ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་
«བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་རྒྱུགས་བསྒྲིགས་»ཞེས་པའི་དཔེ་རྒྱུ་གསེབ་
ནང་གསེབ་ཀྱི་དེབ་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན་ལ། འཁྲོང་ཅེ་བེའུ་བྱམ་གྱི་ནང་འཁྲོང་ཅེ་
ལྟ་བུ་འཁྲོང་ཞོང་རང་ནད་ཐོག་ལག་ལེན་ཞོད་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་ཉམས་སྤྱོད་ཀྱི་
བཅོས་ཐབས་ཁྱད་འཕགས་ཅན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་དང་། གཞན་དམ་པ་གོང་མ་
རྒྱལ་སྤྱི་ཐུན་མེན་གྱི་ཞལ་གདམས་དང་ཆོག་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་པ་མང་པོ་དག་
རྒྱུགས་སྒྲིག་མཛད་ནས་བཀོད་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་དུ་གཟའི་བཅོས་ཐབས་དང་
དམ་ཅུ་རྒྱུ་བཅོས་ཐབས། རིམ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲོར་སྒྲིགས་གཞུང་གཞན་དང་མི་
མཐུན་པའི་སྒྲིག་སྒྲིགས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བཅོས་ཀྱི་ཕྱན་སྒྲིལ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་
མན་རག་བང་མཛོད་ཀྱི་ནང་གཙོ་བོ་མན་རག་གི་སྒྲོར་བྱུང་ཆེན་མོ་རྒྱུ་པའི་
དུལ་ཆུ་བཙོ་བཟུ་ཆེ་རྒྱུ་དང་དུལ་ཆུ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་སྒྲིགས་ཆ་
ཚང་བ་དང་། གཞན་བསྐྱུང་འཁོར་འབྲེལ་གསུམ་དང་མི་ལམ་བཟག་པ། མཁའ་
འགྲོ་མའི་ལས་ཆོགས་སྒྲིགས་མན་རག་གི་སྒྲོར་མེན་དུ་རྒྱུས་པར་གསུངས་ཡོད་དོ།

དེ་ཡང་དཔེ་རྒྱུ་གསེབ་འདི་ཉིད་དག་གིས་དང་ཆོས་སྒྲིག་བྱེད་པའི་ཙུང་འཛིན་
འདི་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ༡. ཡི་གེ་ཞོར་བ་དང་དོགས་གཞི་ཅན་རྒྱལ་ས་ལ་མིང་ཆོག་གང་
དེའི་རྒྱུ་སྒྲིགས་[]འདིའི་ནང་དག་བཅོས་བྱས་ཡོད། ༢. གཞུང་ཆོག་ཆད་
པར་འདོད་པ་རྒྱལ་ས་ཆོགས་()འདིའི་ནང་དུ་ཁ་སྐོང་བྱས་ཡོད། ༣. ཆོས་པ་
པའི་མཆན་རྒྱལ་ས་གཞུང་དངོས་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ལས་རྒྱུང་ཅམ་བྱས་ནས་
བཀོད་ཡོད། ༤. མ་ཡིག་མི་གསལ་བའམ་གཞུང་ཆོག་ཆད་པ་རྒྱལ་ས་ལ་ཁ་སྐོང་
བྱེད་མ་རྒྱུས་པ་ཆོགས་... འདིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད་ལ་གྲགས་ཆོགས་<>
འདིའི་ནང་དུ་མ་ཡིག་གི་ཤོག་གྲངས་སམ་ཐིག་ཕྱིང་ཅི་ཅམ་ཞིག་ཆད་ཡོད་པ་

གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། 'པ. རྒྱ་ཚ་དང་རྒྱལ་ཚ་སྐགས་ཚ་སྐལ་འཁོར་རིགས་རྣམས་
 དག་ཡིག་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན་ལྟར་ཉ། སྐག་ཚ་དང་རྒྱ་ཚ་ཞེས་ཆོག་གྲོགས་དང་
 བཞེབ་ན་མ་བཅགས་མི་འདོགས་ཤིང་། སྐག་པོའི་ཚ་དང་རྒྱ་མཚོའི་ཚ་ཞེས་
 པའམ་ཚ་མིང་རྒྱང་པའི་སྐབས་སུ་མ་བཅགས་འདོགས་ཞེས་པ་ལྟར་སྦྱར་ཡོད།
 ལན་ཚ་ཞེས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་གས་བ་རིག་པའི་དཔེ་གཞུང་མང་ཆེ་བར་བསྟན་ནས་
 དམིགས་བསལ་དུ་མ་བྱུར་སྦྱར་ནས་བཤོད་ཡོད།

འདིར་ང་ཚོ་དག་སྤྱི་མི་སྤྱིའི་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་ཚ་དང་དམན་ཞིང་དཔེ་རྙིང་དག་
 སྤྱི་གི་ཉམས་སྦྱང་ཞན་པའི་དབང་གིས་མ་རྟོགས་འགལ་འཁྲལ་གྱི་ཆ་གང་མང་
 ཡོད་སྟེ་ད་པ་ལ་རྒྱ་ཚའི་སྟོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་ལྷགས་པར་གནང་
 བར་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ལྟོ། །

མཚོ་ རྒྱན་ ཞིང་ ཆེན་ བོད་ ཀྱི་ གས་ རིག་ ཞིབ་ འཇུག་ ཁང་ རྒྱས།
 (བོད་ཀྱི་གས་བ་རིག་བའི་གནད་དཔེ་སྟོན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་ས)ཚོམ་སྤྱི་ཆོག་ས་པ་
 སྤྱི་མ་ ༡༠༠༧ ལོའི་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆོས་ ༡༩ ཉིན།

ཚུམ་པ་པོ་རྒྱུད་མཛད་པ་བཟུམ།

འཕྲོང་ཅེ་ལྷ་བཙུན་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་འཕྲོ་སྒྲོས་དཔལ་བཟང་ནི། བོད་
 གྱི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་ཅིང་། འབྲུངས་ཡུལ་གཙང་གི་འཕྲོང་ཅེ་ཞེས་པ་
 ནས་ཡིན་སྟབས་འཕྲོང་ཅེ་ལྷ་སྒྲོས་ཞེས་ཞུ་སྟེ་ལྷ་ཡུལ་ཡུལ་ཡུལ་མོ་འབྲང་དང་
 འབྲུངས་འདས་གྱི་སྒྲོར་མི་གསལ་ནའང་ཤེ་བྱམ་འདིའི་སྐད་བཙས་སྐབས་སྟེ་
 གདམས་པའི་བརྒྱུད་པ་གསུངས་སྐབས་ཚག་མར་གྱུ་བྱ། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་མཚོ་
 རྒྱལ། ཟུང་ཉི་མའི་སྟེང་པོ། སྒྲོས་མི་བརྒྱུད་རྗེ་རྟེན། བཅའ་མེད་འོད་པ་རས་པ།
 ཚོས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་གྱིང་བ། སྤྱིན་ཅན་ཀྱུ་མ་རྒྱ་རྒྱ། སྒྲོབ་དཔོན་ཉི་ལྷོ་ན། རྒྱ་
 བོ་རི་བ་སྒྲུ་མ་བསོད་ནམས། ཚོས་གྱི་རྟེན་མཁས་བྱུང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བའི་
 ཞལ་ལྷ་ནས། དེ་ལྷའི་བཙུན་པ་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་འཕྲོ་སྒྲོས་དཔལ་བཟང་པོ་
 བདག་ལཱོ། ཞེས་གསལ་བས་མཁས་བྱུང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ནི་དུས་
 རབས་བཙུགས་པའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། འཕྲོང་ཅེ་ཁོང་ཉིད་ཀྱང་དེ་
 དང་དུས་མཚུངས་པར་སྟུམ།

ཕྱག་བཞེས་གྱི་བོད་ནས་བོད་སྐད་མཁས་པ་མི་དགའི་ནང་ཚན་སྟང་
 བརྒྱུད་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། བྲང་ཉི་རྒྱལ་བ་སོགས་གནང་རིགས་གྱི་སྐད་པ་བཅས་
 མི་ཚད་པར་བྱོན་པ་ནམས་གྱི་བརྒྱུད་འཛིན་ཡིན་ཅིང་། དེའི་སྐར་སྔ་སྔ་སྐད་
 དགོས་པ་ཀུན་འབྲུང་གི་སྐབས་སྟེ། སྐད་མཚོག་འདི་ཡིས་མི་སེལ་མེད། ཁ་
 བརྒྱུད་ལྷན་པའི་སྐད་མཚོག་འདི། དྲང་སྟང་བྱགས་གསང་གདམས་པ་ཡིན།
 ཉེད་བརྒྱུད་དྲི་མེད་ཆེག་བརྒྱུད་ཀྱིས། སྟེལ་ན་ལེའུ་རེ་རེ་བྱིན། ཞེས་དང་།
 བཙུན་ལེན་སྐབས་བྲང་ཉི་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ནས་དཔལ་ལྷན་འཚོ་བྱེད་བར་གྱི་
 སྐད་བརྒྱུད་ཡིན་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད།

དེ་མིན་དཔེ་ཚན་བརྒྱད་ཅུ་ལྷན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འཕྲོང་ཆེ་པེ་བུ་མ་
 ལྷ་བུའི་སྒྲན་གྱི་སྦྱོར་ཚད་ནང་ནས་ཤིན་ཏུ་ཁྱེད་ས་བཅུན་པ། མན་རག་ལག་
 ལེན་ཀྱན་གྱིས་ཐུག་པ་སོགས་བྱུང་ཆོས་དུ་མ་དང་ལུན་པའི་དཔེ་རྒྱན་དཀོན་པ་
 རི་སྟེང་ཅིག་རྗེས་རབས་པའི་དོན་དུ་ལྷགས་ཚུལ་གནང་བས། འཕྲོང་ཆེ་ལྷ་
 བཅུན་ཞེས་པའི་མཚན་སྟན་གངས་ཅན་པོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཀྱན་དང་། ལྷག་པར་
 དུ་གཙང་ཚོགས་སུ་ཉམས་པ་མེད་པར་གནས་པ་བཅས་སོ།།

དཀར་ཆག

སྟོན་ཆ།

འབྲུ་རྩེ་ལེའུ་བུམ་བུགས་སོ།

ལེའུ་དང་པ།	མག་པོའི་རྒྱལ་བཙུག་གི་སྟོན།	1
ལེའུ་གཉིས་པ།	མིག་ནད་གསོ་བའི་སྟོན།	12
ལེའུ་གསུམ་པ།	ན་ནད་གསོ་བའི་སྟོན།	23
ལེའུ་བཞི་པ།	སྒྲིའི་ནད་གསོ་བའི་སྟོན།	25
ལེའུ་ལྔ་པ།	ཁ་ནད་གསོ་བའི་སྟོན།	27
ལེའུ་རྒྱལ་པ།	ཕྱེ་ནད་གསོ་བའི་སྟོན།	28
ལེའུ་བདུན་པ།	སོ་ནད་གསོ་བའི་སྟོན།	29
ལེའུ་བརྒྱད་པ།	མཚུའི་ནད་གསོ་བའི་སྟོན།	32
ལེའུ་དགུ་པ།	གྲོ་འགགས་གསོ་བའི་སྟོན།	33
ལེའུ་བརྒྱུ་པ།	ལྷ་བ་གསོ་བའི་སྟོན།	35
ལེའུ་བརྒྱ་གཅིག་པ།	རྒྱའི་ནད་བཙུག་གི་སྟོན།	37
ལེའུ་བརྒྱ་གཉིས་པ།	སྒྲིའི་ནད་བཙུག་གི་སྟོན།	39
ལེའུ་བརྒྱ་གསུམ་པ།	སྒྲིའི་རྒྱའི་སྒྲིའི་འཛའ་ས་བཙུག་གི་སྟོན།	45
ལེའུ་བརྒྱ་བཞི་པ།	སྒྲིའི་ནད་གསོ་བའི་སྟོན།	50